

ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ РУНА МЕРИНОСІВ РІЗНОГО ПОРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Національний аграрний університет

В Україні створено таврійський внутріпородний тип асканійських тонкорунних овець. Для схрещування використано австралійських мериносів. Найвища ефективність селекційного процесу із створення внутріпородного типу досягнута в племзаводі "Червоний чабан" Херсонської області. Це господарство визнано репродуктором і селекційним центром нового типу овець. Значно поліпшені кількісні та якісні показники вовнової продуктивності овець.

На поголів'ї дворічних баранів-плідників племзаводу "Червоний чабан" досліджені закономірності селекційних змін захисних властивостей руна як одного з важливих компонентів якісних властивостей вовни мериносів. Використано баранів-плідників асканійської тонкорунної породи традиційного типу, породи австралійський меринос і таврійського внутріпородного типу. Загальні властивості руна встановлено на основі вмісту мінеральних домішок у вовні та ступеня забруднення довжини внутрішньої і зовнішньої зон штапелю. Результати дослідження наведені в таблиці.

Вміст домішок і ступінь забруднення штапелю

Градация породного селекційного походження тварин	Кількість тварин, гол.	Вміст домішок у постійній масі немитої вовни, %	Забруднення довжини зовнішньої зони штапелю, %	Забруднення довжини внутрішньої зони штапелю, %
Асканійська тонкорунна порода традиційного типу				
Перша група	30	17,5±0,78	54,5±1,18	26,3±0,62
Друга група	18	15,1±0,76	47,3±1,52	25,0±0,84
Всього	48	16,3±0,64	51,8±1,05	25,8±0,61
Порода австралійський меринос				
Стадо "Анама"	10	10,4±0,76	39,4±1,99	16,6±0,81
Те ж "Кунонг"	3	9,2±0,99	40,4±3,46	16,1±1,57
// "Хеддон Ріг"	4	8,8±0,64	32,3±2,57	10,3±1,05
Інші стада	5	8,0±0,56	40,3±2,43	15,4±1,02
Всього	22	9,4±0,34	38,4±1,20	15,2±0,61
Таврійський тип асканійських мериносів				
АМ до 25%	11	11,8±0,75	41,9±1,86	21,2±0,72
Те ж 26-50%	45	11,8±0,33	41,5±0,93	21,1±0,51
//51-75%	65	12,2±0,32	43,9±0,88	22,5±0,4
76% і більше	13	13,2±0,83	42,1±1,84	20,3±0,58
Всього	135	12,1±0,22	42,2±0,56	21,4±0,27

Найкращі показники за цими ознаками мали австралійські мериноси (відповідно 24% та 38,4% і 15,2%), найгірші – асканійські тонкорунні традиційного типу (відповідно 16,3% та 51,8 і 25,8%). Барани таврійського внутріпородного типу мали проміжні показники (відповідно 12,1 та 42,2 і 21,4%).

Захисні властивості руна овець таврійського типу поліпшені як за рахунок схрещування, так і шляхом селекції. Вміст домішок у руни овець нового селекційного досягнення зменшився на 4,2%, у т. ч. за рахунок схрещування – на 3,4% і селекції – на 0,8%.

За ступенем забруднення довжини зовнішньої зони штапелю ці показники складають відповідно 9,6% та 6,7 і 2,9%. Що стосується ступеня забруднення довжини внутрішньої зони штапелю, то загальне поліпшення складає 4,4%. Це дещо нижче принципів можливостей використання схрещування (5,3%). Встановлено також, що принципів можливостей схрещування реалізуються шляхом селекції, а не в результаті механічного зростання чи стабілізації кровності овець за поліпшуючою породою. У цьому дослідженні, наприклад, встановлено, що за збільшення кровності тварин за австралійським мериносом відсотки домішок і забруднення не змінюються або навіть зростають (рангова кореляція від $-0,400 \pm 0,696$ до $+0,950 \pm 0,220$), а не зменшуються, як це досягнуто в кінцевому результаті селекції нового типу овець.

УДК 636.2.082.453

О.В.БОЙКО¹, П.А.КРУГЛЯК²

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ БУГАЇВ-ПОЛІПШУВАЧІВ ПІСЛЯ ТРИВАЛОЇ ПЕРЕРВИ В ЇХ СТАТЕВОМУ ВИКОРИСТАННІ

¹Інститут м'ясного скотарства УААН

²Інститут розведення і генетики тварин УААН

Вивчали показники спермопродуктивності бугаїв-поліпшувачів протягом перших двох років їх статевому використанню після 4-річної перерви.

Аналіз даних показує, що кількісні та якісні показники спермопродуктивності бугаїв протягом перших двох років їх використання після періоду "очікування" були значно нижчими. Так, 9 гірших бугаїв відставали за показниками об'єму еякуляту на 0,2 – 1,2 мл, рухливості сперматозоїдів – на 0,2 – 1,0 бала, а кількість вибракваної сперми була більшою на 1 – 24% від аналогічних показників 15 кращих плідників.

За перших 6 місяців використання бугаїв рухливість сперматозоїдів після розморожування не відповідала вимогам ГОСТу 27777-88 і становила 2,3 – 3,7 бала, що зумовило високу частку вибракваних спермодоз (до 30,5%). Особливо низьким був показник виживаності сперматозоїдів (3 години), у зв'язку з чим сперму не використовували. За перший рік використання після тривалої перерви було заготовлено в середньому по 23213 спермодоз та 22194 – за другий рік від 15 кращих плідників, від 9 гірших – відповідно по 13136 та 12576 спермодоз, тобто в 1,8 раза менше. Враховуючи, що в середньому на племпідприємствах України одержують по 18-20 тис. спермодоз від бугая в рік, за цим показником 38% плідників не відповідає їх вимогам.

Концентрація фруктози в плазмі сперми була низькою і коливалася від 200 до 305 мг %. Коефіцієнт кореляції між концентрацією фруктози в плазмі сперми та кількістю заготовлених спермодоз становив $r=+0,49$ ($P>0,95$); концентрацією фруктози та рухливістю сперматозоїдів у нативній спермі –